

**UCHWAŁA NR V/40/2019
RADY GMINY GIZAŁKI**

z dnia 16 kwietnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizalki na lata 2019-2032”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r.poz. 506), Rada Gminy Gizalki uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizalki na lata 2019-2032”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gizalki.

§ 3. Traci moc uchwała nr X/48/2007 Rady Gminy Gizalki z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Gizalki na lata 2007 - 2032”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady

Piotr Lis

Załącznik
do uchwały nr V/40/2019
Rady Gminy Gizałki
z dnia 16 kwietnia 2019 r.

PROGRAM
USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU GMINY GIZAŁKI
NA LATA 2019-2032

Gizałki, styczeń 2019 r.

Spis treści:

1. Wstęp.
2. Cel i zadania programu.
3. Charakterystyka i zastosowanie azbestu.
4. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.
5. Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.
6. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gizałki.
7. Kierunki działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizałki.
8. Koszty realizacji programu.
9. Możliwości pozyskania środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu.
10. Załączniki.

1. Wstęp

Niniejszy dokument stanowi aktualizację „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gizałki na lata 2007-2032”, przyjętego uchwałą nr X/48/2007 Rady Gminy Gizałki z dnia 28 listopada 2007 r.

Obowiązek opracowania aktualizacji programów usuwania azbestu wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009 r., zmienioną uchwałą Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r.

Przedmiotowy „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizałki na lata 2019-2032” został opracowany w związku ze zmianą przepisów prawnych dotyczących azbestu oraz koniecznością uaktualnienia danych o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy w wyniku ich ujawnienia przez właścicieli nieruchomości oraz unieszkodliwienia części wyrobów.

2. Cel i zadania programu

Celem niniejszej aktualizacji Programu jest wskazanie mieszkańcom gminy szkodliwego wpływu azbestu na zdrowie człowieka, określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy i doprowadzenie do stopniowej eliminacji tych wyrobów z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu zakłada, że całkowita likwidacja azbestu zakończy się w 2032 r. Do tego czasu wszystkie wyroby zawierające azbest powinny zostać umieszczone na odpowiednio przygotowanych składowiskach, gdyż azbest przechowywany w odpowiednich warunkach nie stanowi zagrożenia dla ludzi.

Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania. Zadanie to będzie realizowane poprzez informacje zamieszczane na stronie internetowej Gminy Gizałki i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.
2. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez:
  - informowanie o szkodliwości wyrobów azbestowych,
  - informowanie o możliwościach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych,
  - udzielanie wszelkich informacji mieszkańcom na temat realizacji programu.
3. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu.

3. Charakterystyka i zastosowanie azbestu

Azbest jako minerał użytkowy znany jest od kilku tysięcy lat. Jego wykorzystywanie w technice na masową skalę rozpoczęło się jednak dopiero od połowy ubiegłego wieku. Z uwagi na swoje zalety, jak odporność na wysokie i niskie temperatury, działanie substancji żrących, elastyczność, dobre właściwości mechaniczne, wytrzymałość na rozciąganie i zgniatanie, znalazł on zastosowanie w budownictwie, motoryzacji, chemii, przemyśle maszynowym, włókienniczym i wielu innych. Wykorzystywano go do

produkcji około 3 tys. różnych wyrobów przemysłowych. Wyroby, do produkcji których używano azbestu, to głównie pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Używano go także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych.

Po 1945 r. wprowadzono na teren Polski ok. 2 mln ton azbestu. Sprowadzany był głównie z byłego Związku Radzieckiego, a także z Afryki Południowej. Wzrost popularności azbestu w Polsce nastąpił w latach 1960-1970. Szacuje się, że na terenie całego kraju znajduje się ok. 15,5 mln ton wyrobów zawierających azbest, z czego 14,9 mln ton to płyty azbestowo-cementowe. Do usunięcia pozostało ok. 14,5 mln ton wyrobów, z uwagi na to, że ok. 1 mln ton wyrobów zostało już unieszkodliwionych.

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Zagrożenie jednak pojawia się wtedy, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Wielkość zagrożenia zdrowia uzależniona jest od rodzaju azbestu, wielkości włókien i ich stężenia w powietrzu oraz czasu narażenia.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość mniejszą od 3 mikrometrów, a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 : 1.

W zależności od gęstości objętościowej wyroby zawierające azbest dzieli się na miękkie i twarde. Wyroby miękkie są to materiały o gęstości poniżej 1000 kg/m^3 , charakteryzujące się dużą procentową zawartością azbestu, łatwo ulegające uszkodzeniom przez co powodują znaczne emisje pyłu azbestowego. Wyroby miękkie to między innymi:

- materiały termoizolacyjne,
- natryski azbestowe,
- wata azbestowa,
- tektura azbestowa,
- wyroby tekstylne,
- zaprawy o niskiej gęstości,
- szczeliwa plecione,
- filtry powietrza, gazów i cieczy.

Wyroby twarde – słabo pyłące, są to materiały o gęstości powyżej 1000 kg/m^3 , charakteryzujące się dużym stopniem zwięzłości i zawierające poniżej 20% azbestu. Wyroby twarde to między innymi:

- płyty azbestowo-cementowe (płyty faliste, płyty płaskie „karo”),

- rury azbestowo-cementowe,
- złącza, listwy, gąsiorzy wykonane z azbestocementu,
- płaszcze azbestowo-cementowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie.

Długotrwałe narażenie na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego:

- pylicy azbestowej (azbestozy),
- łagodnych zmian opłucnowych,
- raka płuc (najpowszechniejszy nowotwór złośliwy, powodowany przez azbest),
- międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej (nowotwory o wysokiej złośliwości).

Najgroźniejsza jest emisja włókien azbestowych do otoczenia podczas eksploatacji płyt azbestowo-cementowych w złym stanie technicznym (popękanych) oraz podczas ich czyszczenia i demontażu bez odpowiednich zabezpieczeń.

4. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

Ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 3 z 2004 r., poz. 20 z późn. zm.) wprowadzono na terenie Polski zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. W następnych latach wprowadzono szereg aktów prawnych regulujących sprawy związane z postępowaniem z wyrobami zawierającymi azbest oraz z ich usuwaniem.

Najważniejsze przepisy prawne regulujące wymagania, zasady użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest to:

- 1) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 3 z 2004 r., poz. 20 z późn. zm.).
- 2) Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.).
- 3) Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 992 z późn. zm.).
- 4) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202 z późn. zm.).
- 5) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).
- 6) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 162, poz. 1089).
- 7) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz program szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).
- 8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. Nr 8 z 2011 r., poz. 31),

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, azbest zaliczony został do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane i eliminowane przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności.

Ustawa nakłada na wykorzystujących wyroby zawierające azbest obowiązek sporządzania informacji o wyrobach zawierających azbest (załącznik nr 1) i przedkładania jej corocznie w terminie do dnia 31 stycznia marszałkowi województwa (dotyczy przedsiębiorców, osób prawnych) lub wójtowi (dotyczy osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami). Informację sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden przedkłada się właściwemu organowi, a drugi przechowuje się przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta do internetowej Bazy Azbestowej, prowadzonej przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii (www.bazaazbestowa.gov.pl).

5. Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Usuwanie wyrobów zawierających azbest i sposób postępowania z nimi regulują przepisy prawne zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) i w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 162, poz. 1089).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, właściciele lub zarządcy nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego lub innego miejsca zawierającego azbest są obowiązani do przeprowadzania kontroli stanu tych wyrobów i sporządzania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (załącznik nr 2). Ocenę przechowuje się łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu lub urządzenia budowlanego.

Właściciel lub zarządca nieruchomości zobowiązany jest zgłosić prace polegające na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Pleszewie co najmniej na 21 dni przed przystąpieniem do robót.

Wykonawca prac polegających na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest jest obowiązany do:

- 1) uzyskania odpowiednio zezwolenia, pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenia organowi informacji o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- 2) przeszkolenia przez odpowiednią instytucję zatrudnianych pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania,
- 3) opracowania szczegółowego planu prac zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,

- 4) posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego do prowadzenia takich prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
- 5) zgłoszenia prac powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz państwowemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

Obowiązkiem wykonawcy prac polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest jest odpowiednie przygotowanie miejsca prowadzonych prac. Wykonawca prac zobowiązany jest do:

- 1) izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon,
- 2) ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon,
- 3) umieszczenia tablic ostrzegawczych o treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”,
- 4) zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających emisję azbestu do środowiska.

Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu oraz zminimalizować pylenie. Zapewnienie powyższego wymaga:

- 1) nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- 2) demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia (łamania, kruszenia, cięcia, szlifowania, itp.) tam, gdzie jest to technicznie możliwe,
- 3) odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze.

Po wykonaniu prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest wykonawca prac zobowiązany jest do złożenia właścicielowi lub zarządcy nieruchomości oświadczenia o prawidłowości wykonania prac i o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie to należy przechowywać przez okres co najmniej 5 lat.

Do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest mają zastosowanie przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych.

Odpady zawierające azbest powinny być unieszkodliwiane poprzez składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych.

6. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gizałki

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest składanych do Wójta Gminy Gizałki przez właścicieli nieruchomości oraz informacji zawartych w Bazie Azbestowej, ustalono, że na terenie gminy Gizałki zinwentaryzowano 1 732,460 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym:

- płyty azbestowo-cementowe faliste – 1 674,949 Mg,

- płyty azbestowo-cementowe płaskie – 57,512 Mg.

Wyroby azbestowe w gminie Gizałki to głównie płyty azbestowo-cementowe faliste (eternit) pokrywające dachy budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Szczegółowy wykaz właścicieli nieruchomości, w których występują wyroby zawierające azbest znajduje się w Bazie Azbestowej.

Ilość wyrobów w poszczególnych miejscowościach przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Miejscowość	Ilość wyrobów (Mg)								
		zinwentaryzowanych			unieszkodliwionych			pozostałych do unieszkodliwienia		
		razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
1	Białobłoty	122,083	122,083	0	11,626	11,626	0	110,457	110,457	0
2	Czołnochów	47,319	47,319	0	7,183	7,183	0	40,136	40,136	0
3	Dziewiń Duży	38,720	38,720	0	8,910	8,910	0	29,810	29,810	0
4	Gizałki	296,451	192,039	104,412	25,553	25,553	0	270,898	166,486	104,412
5	Gizałki-Las	18,381	18,381	0	4,004	4,004	0	14,377	14,377	0
6	Kolonia Obory	135,231	135,231	0	6,798	6,798	0	128,433	128,433	0
7	Kolonia Ostrowska	60,016	53,086	6,930	1,507	1,507	0	58,509	51,579	6,930
8	Krzyżówka	78,455	78,455	0	3,850	3,850	0	74,605	74,605	0
9	Leszczyca	57,764	57,764	0	7,979	7,979	0	49,785	49,785	0
10	Nowa Wieś	6,728	6,728	0	1,540	1,540	0	5,188	5,188	0
11	Obory	11,063	11,063	0	0	0	0	11,063	11,063	0
12	Orlina Duża	41,151	41,151	0	0	0	0	41,151	41,151	0
13	Orlina Mała	44,561	44,561	0	0	0	0	44,561	44,561	0
14	Ruda Wieczyńska	175,653	175,653	0	33,229	33,229	0	142,424	142,424	0
15	Szymanowice	169,211	168,386	0,825	25,108	25,108	0	144,103	143,278	0,825
16	Świerczyna	53,718	53,718	0	4,330	4,330	0	49,389	49,389	0
17	Tomice	111,192	106,462	4,730	27,390	22,660	4,730	83,802	83,802	0
18	Tomice-Młynik	3,850	3,850	0	0	0	0	3,850	3,850	0
19	Toporów	69,433	69,433	0	4,950	4,950	0	64,483	64,483	0
20	Wierzchy	112,340	108,666	3,674	7,766	4,092	3,674	104,574	104,574	0
21	Wronów	79,140	76,280	2,860	4,114	4,114	0	75,026	72,166	2,860
	Ogółem:	1 732,460	1 609,029	123,431	185,837	177,433	8,404	1 546,624	1 431,597	115,027

7. Kierunki działań zmierzających do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizałki

Przyjmuje się, że okres likwidacji wyrobów będzie długofalowy, a znaczącym ograniczeniem będą środki finansowe. Zmiana pokrycia dachu to utylizacja szkodliwych wyrobów oraz wykonanie nowego pokrycia, z czym wiążą się znaczne wydatki. Brak środków finansowych uniemożliwia większości właścicielom nieruchomości podejmowanie działań związanych z usuwaniem azbestu.

Jednym ze sposobów przyspieszenia procesu usuwania przez mieszkańców wyrobów zawierających azbest i jednocześnie zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem spowodowanym nieodpowiednim postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest jest pomoc w sfinansowaniu ze źródeł zewnętrznych kosztów usuwania, transportu i unieszkodliwiania powstałych przy tym odpadów.

Harmonogram działań na lata 2019-2032 przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Termin realizacji
1	Coroczna aktualizacja bazy danych o azbeście	Właściciele nieruchomości, Gmina	Zadanie ciągłe
2	Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania	Gmina	Zadanie ciągłe
3	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z nieruchomości gminnych i prywatnych oraz pozyskiwanie środków na ten cel	Gmina, właściciele nieruchomości	2019-2032
4	Bieżący monitoring realizacji programu	Gmina	Zadanie ciągłe
5	Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu	Gmina	2019-2032

8. Koszty realizacji programu

Według danych zawartych w Bazie Azbestowej zinwentaryzowana ilość wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gizałki wynosi 1 732,460 Mg.

Przyjmując średni koszt demontażu, transportu na odpowiednie składowisko i unieszkodliwiania 1 Mg płyt azbestowo-cementowych w wysokości 520,00 zł brutto, całkowity koszt usunięcia zinwentaryzowanych wyrobów wyniesie:

$$1\,732,460\text{ Mg} \times 520\text{ zł/Mg} = 900\,879,20\text{ zł}$$

9. Możliwości pozyskania środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu

Źródłami finansowania usuwania azbestu są środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Przedsiębiorczości i Technologii, środki własne jednostek samorządowych, środki własne właścicieli obiektów budowlanych oraz inwestorów prywatnych, środki funduszy ochrony środowiska, środki pomocowe Unii Europejskiej oraz kredyty.

W ramach środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii finansowane są zadania wspierające realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Dofinansowanie mogą uzyskać jednostki samorządowe wszystkich szczebli na zadania realizowane w zakresie działań edukacyjno-informacyjnych oraz działań z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest, opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, wykonywania lub aktualizowania inwentaryzacji.

Działania zmierzające do oczyszczenia kraju z azbestu mogą być finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz przez powiaty i gminy, do których zadań własnych należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie ustalonym w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielają dotacji, pożyczek oraz przekazują środki finansowe na podstawie umów cywilnoprawnych.

Bank Ochrony Środowiska (BOŚ) jest bankiem, który zajmuje się finansowaniem zadań proekologicznych, w tym zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu oraz wyrobów zawierających azbest. Zadania te mogą być finansowane poprzez udzielanie następujących rodzajów kredytów:

- 1) kredyty preferencyjne z dopłatami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do oprocentowania,
- 2) kredyty komercyjne.

Źródła zagraniczne finansowania ochrony środowiska to głównie fundusze unijne.

10. Załączniki

Załącznik nr 1 – Informacja o wyrobach zawierających azbest

Załącznik nr 2 – Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ¹⁾

1. Nazwa miejsca występowania azbestu/urządzenia /instalacji:
  - pokrycie dachu   elewacja   inne: .....
 Adres miejsca występowania azbestu²⁾: woj. wielkopolskie, powiat pleszewski, gm. Gizałki, miejscowość ..... ul. .... numer .....
2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest - imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....

.....
3. Rodzaj zabudowy³⁾:
  - budynek mieszkalny
  - budynek gospodarczy
  - budynek przemysłowy
  - budynek mieszkalno-gospodarczy
  - inny
4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾ : .....
5. Numer obrębu ewidencyjnego ⁴⁾ : .....
6. Nazwa rodzaj wyrobu ⁵⁾:
  - płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie
  - inne: .....
7. Ilość posiadanych wyrobów ⁶⁾ (m²): .....
8. Stopień pilności⁷⁾ : .....
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾
  - a) nazwa i numer dokumentu:.....
  - b) data ostatniej aktualizacji:.....
10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:
  - rok 2032 / inny: .....
11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwiania⁶⁾: .....

Data: .....

.....

(podpis)

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1% lub więcej azbestu,

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo , powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określeniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,

- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
  - drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione, w tym papier i tektura: podać jakie.
- ⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).
- ⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz.649 oraz z 2010r., Nr 162, poz. 1089).
- ⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

OCENA
stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

pokrycie dachu   elewacja   inne: .....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾:

- budynek mieszkalny
- budynek gospodarczy
- budynek przemysłowy
- budynek mieszkalno-gospodarczy
- inny

Numer działki ewidencyjnej²⁾: .....

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾: .....

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

- płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie
- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie
- inne: .....

Ilość wyrobów⁴⁾: .....

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾: .....

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	

15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
		SUMA PUNKTÓW OCENY	
		STOPIEŃ PILNOŚCI	

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności.

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilne usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

²⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

³⁾ Przy określeniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione, w tym papier i tektura: podać jakie.

⁴⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).

⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Uzasadnienie
do uchwały nr V/40/2019
Rady Gminy Gizalki
z dnia 16 kwietnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizalki na lata 2019-2032”.

Uchwałą nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów przyjęła „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, która została zmieniona uchwałą Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. Przedmiotowy dokument zakłada usunięcie i unieszkodliwienie azbestu i wyrobów zawierających azbest w terminie do 2032 r., minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gizalki na lata 2007-2032 został przyjęty uchwałą nr X/48/2007 Rady Gminy Gizalki z dnia 28 listopada 2007 r.

Obowiązek opracowania aktualizacji programów usuwania azbestu wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu.

Przedmiotowa aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizalki została opracowana w związku ze zmianą przepisów prawnych dotyczących azbestu oraz koniecznością uaktualnienia danych o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy w wyniku ich ujawnienia przez właścicieli nieruchomości oraz unieszkodliwienia części wyrobów.

Celem aktualizacji Programu jest bezpieczne usunięcie azbestu, aby wyeliminować negatywny wpływ i niebezpieczne dla zdrowia skutki działania azbestu. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację zadań określonych w aktualizacji Programu, tj. inwentaryzację i stworzenie pełnej bazy danych o lokalizacji wyrobów zawierających azbest, edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu i sposobów bezpiecznego usuwania azbestu oraz poprzez unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.

W myśl art. 48 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081) Wójt Gminy Gizalki wystąpił z wnioskiem z dnia 10.01.2019 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu Programu.

Pismem z dnia 28.01.2019 r. znak: WOO-III.410.21.2019.ET.1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu poinformował, że projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gizalki na lata 2019-2032” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w opinii sanitarnej z dnia 24.01.2019 r. znak: DN-NS.9011.42.2019 uzgodnił pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu ww. dokumentu.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w dniu 05.02.2019 r. Wójt Gminy Gizalki podał do publicznej wiadomości informację o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy i o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o możliwości składania uwag i wniosków oraz miejscu, sposobie i terminie ich składania. Informacja w formie obwieszczenia została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Gminy Gizalki oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i na tablicach ogłoszeń we wszystkich sołectwach na terenie gminy Gizalki. W wyznaczonym terminie, tj. do 08.03.2019 r. nie zgłoszono uwag ani zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Wójt
Robert Łoza